د پوهنې وزارت

د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او

د ساينس د مرکز معينيت

د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي

کتابونو د تاليف لوی رياست

د ژوند مهارتونه

دوهم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۸۹هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

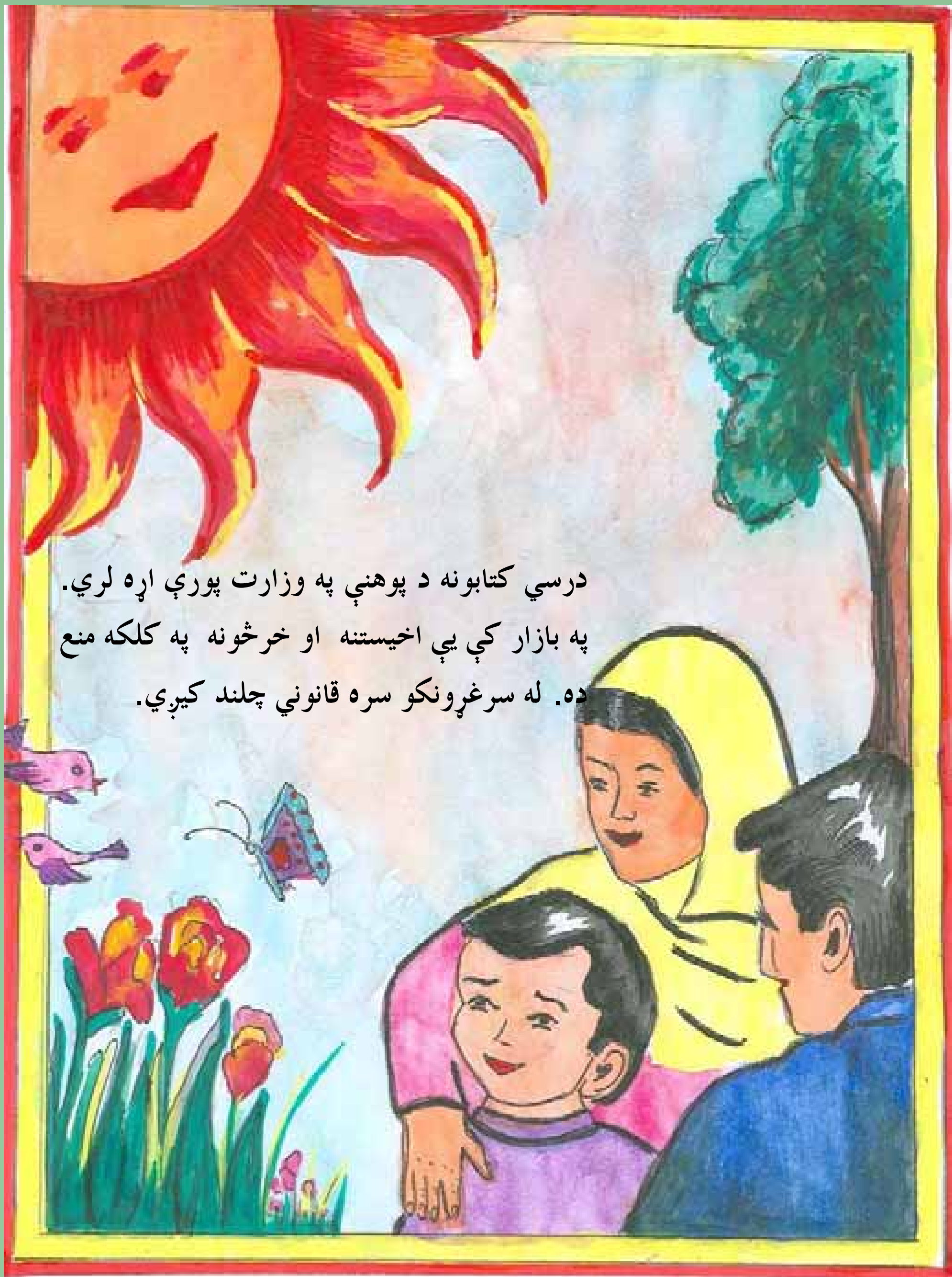

درسي کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري.
په بازار کې يې اخيستنه او خرڅونه په کلکه منع
ده. له سرغړونکو سره قانوني چلند کيږي.

ISBN 978-9936-25-162-5

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او
د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د ژوند مهارتونه

دوهم ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۸۹هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمېټې

لیکوال:

ترینا "ستار محب زاده" د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړې.

داکتر صدیق الله ویرا د پوهنې د وزارت سلاکار

تایید او مطالعه:

ملي شورا:

د ولسي او مشرانو جرګو د دیني، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیونونو غړي.

د څېړنې او تدقیق کمېټې:

د پوهنې وزارت:

حمیدالله "ویدا" د پوهنې وزارت د علمي شورا غړی.

محمد عزیز "بختیاري" د پوهنې وزارت سلاکار.

غلام سرور "بغلاني" د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د دري د دیپارتمنت غړی.

د کابل ښار د پوهنې ریاست:

۱- رحمت الله د میرویس هوتکي د لیسې ښوونکی.

۲- فریده د قاري عبدالله د لیسې ښوونکې.

د محتویاتو د دیني، فرهنګي او سیاسي برخو د څېړنې او کره کتنې کمیټې:

۱. حیات الله ناصر د پوهنې وزات د علمي شورای غړی.

۲. دوکتور محمد یوسف نیازي د پوهنې وزات د علمي شورای غړی او سلاکار.

۳. محمد آصف ننګ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئیس.

د تدقیق، تصحیح او څارنې کمیسیون:

دکتور عبدالغفور غزنوي د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او د ساینس د مرکز معین- د کمیسیون رئیس.

د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر ګلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس.- غړی

سید محمود خلیق د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړی- غړی

کمپوز او ډیزاین:

حمیدالله غفاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي سرود

دا وطن افغانستـــان دی — دا عزت د هــــر افغان دی
کور د سولې کور د تورې — هر بچي یې قهرمـــان دی
دا وطن د ټولو کـور دی — د بلوڅـــــو د ازبکـــــو
د پښتـــــون او هزاره وو — د ترکمنــــو د تاجکـــــو
ورسره عرب، گوجـــر دي — پامیـــریان، نورستانیـــــان
براهوي دي، قزلباش دي — هم ایمـــاق، هم پشـه یان
دا هیـــواد به تل ځلیږي — لکـــه لمـــر پر شنه آسمـان
په سینــه کې د آسیـــا به — لکـــه زړه وي جـــاویدان
نوم د حق مودی رهبـــــر — وایو الله اکبر وایو الله اکبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې د وزیر پیغام

گرانو استادانو، ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختگ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي گټورې موضوعگانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه گرځیدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده‌کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرگندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډگر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مندرجاتو فهرست — مخ

لومړی فصل زما کورنۍ (۱۲ درسي ساعتونه) ۱-۲
دویم لوست په کور کې د ماشومانو رول ۳-۴
دریم لوست دکورنۍ مشران ۵-٦
څلورم لوست په کورنۍ کې درناوی ۷-۸
پنځم لوست دکور کارونه ۹-۱۰
شپږم لوست له کور نه بهر دندې ۱۱-۱۲
اووم لوست کورنۍ اړیکې..۱۳-۱۴
اتم لوست د فصل لنډیز ۱۵-۱٦

دویم فصل: زما ژوند (۱۱ درسي ساعتونه)
نهم لوست زمونږ یادونه ۱۷-۱۸
لسم لوست زمونږ ارمانونه ۱۹-۲۰
یوولسم لوست زمونږ تکلونه ۲۱-۲۲
دولسم لوست د کوچنیانو حقونه ۲۳-۲۴
دیارلسم لوست څه ډول زده کوو...۲۵-۲٦
څوارلسم لوست ولې زده کړه کوو.. ۲۷-۲۸
پنځلسم لوست دخپل ځان ځارنه ۲۹-۳۰
شپاړسم لوست خپل او د نورو مال ۳۱-۳۲
اوولسم لوست د فصل لنډیز ۳۳-۳۴

دریم فصل ټولنیز ژوند (اوه درسي ساعتونه)
اتلسم لوست سترې مشي ۳۵-۳٦
نولسم لوست نږدې دوست ۳۷-۳۸
شلم د مهمو ورځو لمانځل...۳۹-۴۰
یو ویشتم لوست مرسته کول او مرسته غوښتل ۴۱-۴۲
دوه ویشتم لوست ګډ کار...۴۳-۴۴
در ویشتم لوست د فصل لنډیز...۴۵-۴٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل: آرامي او روغتيا (لس درسي ساعتونه)

څلور ویشتم لوست خواشيني ۴۷-۴۸
پنځه ویشتم لوست ډار.. ۴۹-۵۰
شپږ ویشتم لوست دغوسې چاره ۵۱-۵۲
اوه ویشتم لوست زړورتوب ۵۳-۵۴
اته ویشتم لوست خوبنې ۵۵-۵٦
نهه ویشتم لوست بې زړه توب ۵۷-۵۸
دېرشم لوست زما ښېگڼې ۵۹-٦۰
یو دېرشم لوست فصل لنډيز..٦۱-٦۲

پنځم فصل : په سوله کې ژوند (دولس درسي ساعتونه)

دوه دېرشم لوست په ځان مرباني ٦۳-٦۴
دري دېرشم لوست ښه نيت پيرزوينه..٦۵-٦٦
څلور دېرشم لوست دعوا ٦۷-٦۸
پنځه دېرشم لوست جگړه ٦۹-۷۰
شپږ دېرشم لوست غوږ نیول..۷۱-۷۲
اوه دېرشم لوست د تېر وتنو منل ۷۳-۷۴
اته دیرشم لوست دبښنې غوښتل ۷۵ ۷٦
نهه دېرشم لوست له خپگان نه ورروسته پخلاینه ۷۷-۷۸
څلوېښتم لوست د فصل لنډيز ۸۹-۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرلیک

محترم ښوونکی صاحب!

د هېواد د بچیانو دښکاره اوځرګندې اړتیا او د ماشومانو تــرمنځ د تــاوتریخوالی او بــې مسؤلیتۍ د فرهنګ د لا زیاتې نابودۍ او دمسلمانو، آزادو، پوهو، مهربانه، سوله غوښتونکو او نوښتګره انسانانو په توګه دهغوی دچمتو کولو په خاطر کولای شو دکتاب د هر څپرکــې د موضوعګانو په لوست ورکولو سره دپوهې دوراندې کولو، دمهارت دورزده کولــو او پــه ماشومانو کې دمثبت ذهنیت له لاروڅخه په افغانستان کې دیوې سالمې ټولنې دبنسټ اېښودو له پاره هیلې ولرو.

د دې له پاره چې زده کړه په ډاډمنه توګه اغیزمنه او په زړه پورې شي دې ته اړتیا ده چې د زده کړې یو ریښتنی چاپیریال برابر کړو.

د زده کړې چاپیریال:

۱-هره ورځ خپل درس په سلام ویلو او داحوال په پوښتنه پیل کړئ، له هغو زده کوونکــو څخه چې په ځانګړو ستونزو اخته دي ناروغه وو اویاپې بله کومه ستونزه درلوده پــه جــلا توګه پوښتنه وکړئ.

۲- له زده‌کوونکو سره په خندا اوخوشحالۍ خبرې وکړئ هڅه وکـــړئ، چـــې دټـــولګي چاپیریال خوشحاله وي او دستړیا دمخنوي په خاطر له مناسبو کیسو اولطیفو څخـــه ګټـــه واخلئ.

۳- له زده‌کوونکو خبروته په ځیر او درناوی غوږ ونیسئ او هڅه وکړئ دپوښتنې دکولو او دنظر دځرګندولو روحیه په کې پیاوړې کړئ.

۴-د زده‌کوونکو هر کوچنی پرمختګ وهڅوئ او دهغوی دزیار ایستنې ستاینه وکړئ (تیرله نتیجو څخه)

۵-دملنډو اوسپکاوی په الفاظو سره د زده‌کوونکو له مخاطب کیدو نه په کلکه ډډه وکړئ.

۶-دټولګي دیوالونه په هغو انځورونو سره چې زده کوونکي یې برابروي ښکلي کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- معیوبو، معلولو او هغو زده کوونکو ته چې چاسره نه کینې (ګوشه ګیـــر) وي زیاتـــه پاملرنه دې وشي دهغوی دفعالیتونو په اجرا کولو کې دې ورسره مرسته وشي او دهڅونې وړ دې وګرځي.

۸- راتلونکي لوست او د لوست موخه "د زده‌کوونکو له پاره فعالیتونه او دښوونکي له پـــاره لارښوونې" یوه شپه مخکې وګورئ، له هغې سره سم هغه درسي مواد چې باید ټولګي ته یـې له ځان سره یوسې تیار کړئ ، په ټولګي کې دننه یا له هغه نه بهر دفعـــالیتونو پـــلان طرحـــه اودسیمې اړوندې کیسې یا بیلګې ددرس په توګه پیداکړئ.

د لوست ورکولوچلند:

۹- له احوال پوښتنې وروسته دتیرې ورځې لوست یو واربیا ولولئ (له زده کوونکو نه پوښتنه وکړئ یا له هغوی نه وغواړئ چې دتیر درس لنډیز یوځل بیا ووایي)

۱۰- په تیر لوست باندې له نظر کولو وروسته زده کوونکو ته دنوي درس موخه په ســـاده تورو کې بیان کړئ، (دبیلګې په توګه ګرانو زده کوونکو: ددې لوست په پای کې زده کړې او دعمل .... داجرا کولو وس به ولرئ)

۱۱- نوی لوست دتفکر دپارولو په طرحه کولو سره (چې د سرلیکـونو لاندې ځای پرځای شوی دی) پیل کړئ.

۱۲- دښوونکي له پاره له لارښوونو او په هر درس کې دځای کړای شوو انځورونو نه پـــه ګټې اخستو سره نوی سرلیـک بیان کړئ او یایې تمثیل کړئ.

۱۳- زده کوونکو ته دزده کړې دپلي کولو له پاره، له سیمه یزو کیسو او مثالونو څخـه کار واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴- د زده‌کوونکو عملي ونډه اخیستنه، دډرامو اجراء کول ښايي په لوبو وختونــوکې سخت وبریښي خو دوقت په تیریدو سره اسانیږي تاسو او زده کوونکي به له هغــو ســره روږدي شئ.

فعالیتونه او ونډه اخیستل:

۱۵- دښوونځي په لومړۍ یا دویمه ورځ، خپل ټولګی له څلورو نه تر شپږوپورې په کوچنیو ډلو وویشئ، په هره ډله نوم یا لمبر ولیکئ (د بیلګې په توګه د لمر، غره یا سپوږمۍ، ســیند، ستوري ، څمکې... ډلې، د دغې ډلبندۍ نه به د زده‌کوونکو په فعالیتونو کې کار واخلئ.

۱۶- د زده کوونکو دفعالیتونو په بهیر کې بې‌زړو زده کوونکو ته زیات وخت ورکړئ چې په ټولګیزو فعالیتونو کې له ونډې اخیستو سره زیات عادت شي.

۱۷- د هرلوست په پای کې له زده کوونکو نه وغواړئ چې زده کړای شوې موضوعګانې د خپلو کورنیو له غړو سره په منځ کې واچوي او د هغه څه لنډیز چې له خپلو کورنیو څخه زده کوي په ورویسې ساعت کې ټولګي ته درپوټ په ترڅ کې ورکړي.

۱۸- له هرې ډلې نه دې یو زده کوونکی دټولګي مخې ته راشي په درس پورې اړوند انځور دې په تخته وکاږي.

۱۹- دښوونکی له پاره له لارښوونې سره سم د زده‌کوونکو له خوا زده شوې پوهه او تــر لاسه شوې مهارتونه دهر لوست په پای کې وڅیړئ، په دغې ارزونه کې باید دسوالونو پوښتنه او د زده‌کوونکو د عملي ورتیا ازموینه شامل وي.

۲۰- د زده‌کوونکو د همیشنۍ ارزیابۍ له پاره دارزیابۍ یو کتابچه تیاره کړئ دهغې یوه پاڼه هر زده کوونکي ته بیله کړئ په دغو پاڼو کې دزده کړې په فعالیتونو کې د زده‌کـــوونکي د ونډې اخیستو او د زده‌کوونکي په علاقه مندۍ او سلوک کې مثبت بدلونونه ولیکئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱- د هرې اونۍ په پای کې دارزيابۍ پاڼې يو وار بيا ولولئ چې د زده‌کوونکو په پـرمختګ پـه دقيقه توګه پوه شئ ، دهغو کسانو په باب چې زياتې مرستې ته اړتيا لـري ځـانګړي تدبيرونـه ونيسئ.

۲۲-په دې مضمون کې دپوهې زده کړه، دعملي مهارتونو زده کړه او د زده‌کوونکو په کړو وړو کې بدلون دارزيابۍ اصلي موخه (ملاک) ده. نمره اودمطالبو حفظول دارزيابۍ معيارونه نه دي).

۲۳- د هرې اونۍ په پای کې د ارزوني په پاڼو نوې کتنه وکړئ چـې پـه ځيـر سـره د زده‌کوونکو په پرمختګ پوه شئ، د هغه چا په اړه چې زياتې مرستې ته اړتيا لري ځـانګړی تدبيرونه په پام کې ونيسئ.

۲۴- په دې مضمون کې دپوهې زده کړه، دعملي مهارتونو يـادول يـا زده کـول او د زده کوونکو په کړو وړکې مثبت بدلون دارزونې اصلي موخه ده (دمطالبو حفظول دارزونې معيارونه دي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

لومړی لوست

لومړی فصل

زما کورنۍ

دلوست موخه: چې زده کوونکي د خوشحاله او غمجني کورنۍ ترمنځ توپیر وپېژني.

- په کورنۍ کې له چا سره ژوند کوئ؟
- څه وخت ستاسو په کور کې خوشحالي وي؟
- څه وخت ستاسو په کور کې خپګان وي؟

زموږ په کورنۍ کې ټول یو له بل سره ښه چلند کوي.

زموږ په کورنۍ کې هر وخت شخړې او خپګان وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په لوست کې انځورونو ته وګوري او په دوه کسیزو ډلو کې دې یو بل ته شرحه کړي.
- یو څو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او ودې وایې چې یوه خوشحاله او مینه ناکه کورنۍ څنګه رامنځته کیدای شي.
- یو څو زده کوونکي دې ووایي چې کوم شیان په یوه کورنۍ کې د غوسې او خوابدۍ لامل کېږي؟

د ارزونې پوښتنې:

- د کورنۍ د غړو ترمنځ اړیکې څه ډول وي؟
- د کورنۍ د غړو ترمنځ درناوی څه ډول پیدا کېږي؟
- څنګه د کورنۍ غړي یو دبل په خوشحالۍ او غم کې شریک وي؟

کورنۍ دنده:

د یوې خوشحاله کورنۍ او د هغې د مینې او خوښۍ په باره کې د خپلې کـــورنۍ لـــه غړو سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم لوست

په کور کې د ماشومانو رول

د لوست موخه: چې زده کوونکي د نجلۍ اوهلک په رول او د کور د کارونو په ویش کې له عدالت سره آشنا شئ.

- **ستاسو په کور کې کوم کارونه هلکان کوي او ولې؟**
- **کوم کارونه نجونې ترسره کوي او ولې؟**
- **که چېرې نجونې او هلکان هر کار په ګډه وکړي څه به وشي؟**

زموږ په کورنۍ کې هلکان اونجونې د کور په کارونو کې یو له بل سره مرسته کوي، کله چې زما مور د خوراکي شیانو په پخولو بوخته وي، زه مې وروره خور ساتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او خبرې دې پرې وکړي.
- څو ډلې دې د ټولګي په مخ کې د کور په کارونو کې د عدالت او یا بې انصافی تمثیلونه وکړي.
- زده‌کوونکي دې د کور د کارونو په ترسره کولو کې د نابرابریو په باره کې یو د بل سره خبرې وکړي او ټولګیوالو ته دې بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په کور کې کوم کارونه ترسره کوئ؟
- د کور په کارونو کې مرسته کول کومې ښیګڼې لري؟
- څنګه د کور په کارونو کې بې عدالتي کمولای شئ؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې په خپل کور کې د نجونو او هلکانو د کارونو د ویش پــه بــاب او دا چې دا ویش عادلانه دی که نه، د کورنۍ له غړو سره دې خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم لوست

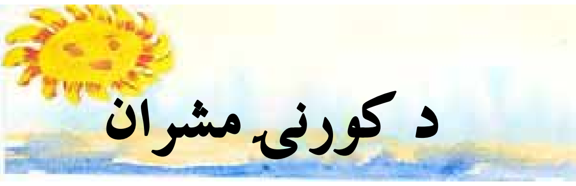

دلوست موخه‌چې زده کوونکي دمشرانو له رول سره آشناشي او هغه له یو بل سره انډول کړای شئ.

- ستا پلار څه کار کوي؟
- ستا مور څه دنده لري؟
- ستا نیکه په کور کې او له کور څخه د باندې کوم کارونه ترسره کوي؟
- ستا نیا کوم کارونه کوي؟

زموږ د کورنۍ غړي یوبل ته ګران دي او د یوبل درناوی کوي.

زموږ په کورنۍ کې کوچنیان او لویان د کور په کارونو کې مرسته کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او بیا دې د خپلو نیکه ګانو او نیا ګانو دندې او کارونه یو بل ته بیان کړي.
- په دوه کسیزو ډلو کې یوه داسې خاطره او تېره یادونه ووایاست چې ستاسو د نیکه او نیا په کار پورې اړه ولري.
- یو څو ډلې دې خپلې کسیې نورو ټولګیوالوته ووایي.

د ارزونې پوښتنې:

- مورِ چاته نیکه اونیا وایو؟
- په کور کې زمورِ د پلار او مور دنده څه ده؟
- د کور کوم کارونه مو مور او کوم مو پلار کوي؟

کورنۍ دنده:

د خپلې نیا او نیکه په باره کې یوه جمله ولیکئ او د کورنۍ له غړو سره پــه دې باب خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلورم لوست

په کورنۍ کې درناوی

د لوست موخه: چې زده کوونکي د مشرانو اوکشرانو تر منځ متقابل درناوی وپېژني او په عمل کې یې وښودلی شي.

- **ستاسو په کورنۍ کې څوک له تاسوڅخه مشران دي؟**
- **ستاسو په کورنۍ کې څوک له تاسو څخه واړه دي؟**
- **د خپلې کوچنۍ خور او ورور سره څه ډول مرسته کوئ؟**
- **له مشرې خور او ورور سره څه ډول چلند کوئ؟**

زموږ په کورنۍ کې کنځلې کول او وهل نشته، مشران او کشران یو بل ته درناوی کوي. هیڅ څوک یوبل ته بدې خبرې نه کوي. مشران او کشران د یو بل خبروته په درناوې غوږ نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې جملې دې ولولي.
- څو زده کوونکي دې د ټولګي په مخ کې د لویانو او کوچنیانو ترمنځ توپیرونه او ورته والی بیان کړي.
- څو دوه کسیزو ډلې دې له ماشومانو سره د مشرانو له درناوي نه ډکه رویه تمثیل کړي.
- څو ډلې دې له مشرانو سره د کوچنیانو له درناوی څخه ډک چلند تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- مور څه ډول یو د بل درناوی وکړو؟ مثالونه ورکړئ.
- لویان څه ډول دکوچنیانو درناوی وکړي؟
- که په یوه کورنۍ کې درناوی نه وي څه کېږي؟

کورنۍ دنده:

د خپل مور او پلار سره د کورنۍ د درناوي په باره کې خبرې وکړئ او د هغو نظرونـــه واخلی او خپلو ټولګیوالو ته یې بیان کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

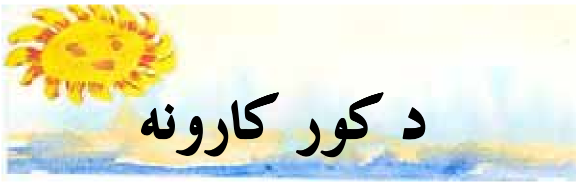

د کور کارونه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د کور کارونه وپېژني او یو له بل څخه یې بیل کړای شي.

- **ستاسو په کور کې کوم کارونه ترسره کېږي؟**
- **کوم کارونه تاسو ترسره کوئ؟**
- **کوم کارونه د کورنۍ نور غړي ترسره کوي؟**
- **ولې د کور په کارونو کې برخه واخلو؟**

د جامو، ډوډۍ او چای د لوښو پاکول, د کور جاروکول، سودا راوړل، ډوډۍ پخول، اوبه راوړل او د ګلانو خړوبول د کور د کارونو له جملې څخه دي.

زه خپل کتاب او کتابچې د کور په فرش نه پرېږدم. خپل کالي او بوټونه په لاره کې نه غورزوم. د کور په کارونو کې مرسته کوم، خپل درسونه او د کوچنیانو مجله لولم. د کورنۍ نور غړي د کور په نورو کارونو کې برخه اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د خپلو کورونو د کارونو په هکله دې خبرې وکړي.
- یوه ډله دې د ټولګي په مخ کې د یوه تمبل ماشوم رول ولوبوي چې خپل کالي او کتابونه په لاره او فرش غورزوي خپله بستره او ځای نه سموي.
- نور زده‌کوونکي دې د نقش په منفي برخو خبرې وکړي او ودې وايي که د خپل کور په کارونو کې برخه وانخلي څه کېږي؟

د ارزونې پوښتنې:

- څه وخت یو کور ګډوډ او بې نظمه کېږي؟
- ولې د کورنۍ غړي خپل کالي او لوښي په خپل ځای کېږدي؟
- څه وکړو چې د کور کارونو وروسته پاتې نشي؟

کورنۍ دنده:

د کور د کارونو په هکله د خپلې کورنۍ رسره خبرې وکـړئ، د هغــوی نظرونــه واخلئ او ټولګیوالو ته بیان کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

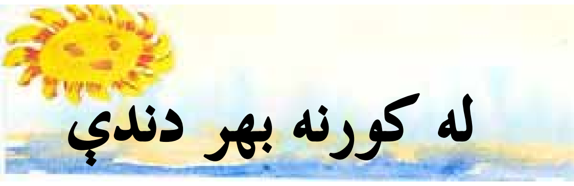

له کورنه بهر دندې

> **دلوست موخه:** زده کوونکي دې له ځینې دندو سره بلد شي اوخپله په زړه پورې دنده دې تمثیل کړای شي.

- **څو ډوله دندې پېژنئ؟**
- **ستاسو د پلار دنده څه ده؟**
- **ستاسې مور له کور څخه بهر دنده لري؟**

له کور څخه بهر دندې ټولې د خدای(ج)د مخلوق د خدمت لپاره دي. د دې لپاره چې ښوونکی، ډاکټر یا پولیس شو نو باید په ښوونځي کې سبق ووایو. د دې لپاره چې ترکاڼ شو باید د ترکاڼ په دوکان کې شاګردي وکړو او یا د ترکاڼۍ سبق ووایو. د دې لهپاره چې بزګر شو نو باید د بزګری په کارونو کې برخه واخلو یا د بزګری لوست ووایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه په غور سره وګوري او د دندو نومونه دې واخلي
- هر زده‌کوونکی دې د خپلې کورنۍ د غړو د دندو په اړوند خبرې وکړي.
- څو ډلې دې خپلې کیسې په لوړ اواز د ټولګي په وړاندې ولولي یا تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- که غواړئ چې ښوونکي شئ باید څه وکړئ؟
- ولې ښوونځي ته ځو؟
- ولې هغه څوک ښوونکی او ډاکټر نه شي کیدلی چې ښوونځی یې نه وي لوستی؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د کورنۍ له غړو سره په بېلابېلو دندو خبرې وکړي، خپله هیله دې د خپلې راتلونکې دندې په باب بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

کورنۍ اړیکې

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خوښۍ او وير په توپيرونو پوه شي په دغه ډول حالتونو کې خپله دنده درک او په عملي توګه تمثيل کړای شي؟

- **د خوښۍ څو ډوله محفلونه پېژنئ؟**
- **څه وخت کورنۍ د خوښي محفل جوړوي؟**
- **د خوښۍ په محفل کې موږ باید څه وکړو؟**
- **په غمجنو محفلو کې (لکه: جنازه، فاتحه اوداسې نورو) باید څه وکړو؟**

موږ د خوښۍ په غونډو (محفلونو) کې جنګ نه کوو او شيان نه ماتوو. په ويرجنو مجلسونو کې شور او غالمغال نه کوو او له ځانه کشران نه آزاروو او د هغوی څارنه او ساتنه کوو. د اختر په ورځو کې د خپلو مشرانو لاسونه ښکلوو او هغوی ته د اختر مبارکي وايو. زموږ په ګران هېواد کې د ځينو ورځو د لمانځنې لپاره ښوونځي رخصت وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې متن دې ولولي.
- څو ډلې دې د ټولګي په وړاندې د خوښۍ په غونډو کې د لوبيانو او ماشومانو ونډه تمثيل کړي.
- څو ډلې دې د غم په محفلونو کې د لوبيانو او ماشومانو ونډې تمثيل کړي.
- نور زده‌کوونکي دې په دې باب خپلې شخصي تجربې نورو ته څرګندې کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د خوښې او وير په غونډو کې جنګ ونه کړو، ښيښې او لوښي مات نه کړو؟
- څه ډول له هغو ټولګيوالو سره خواخوږي ښکاره کړو چې د کورنۍ يو غړی يې ناروغه دی يا مړ شوی؟
- په کور کې په زوره چيغې وهل ښه دي او که کراره خبرې کول، ولې؟

کورنۍ دنده:

د دې لوست کيسه د کورنۍ غړو ته ووایاست او په دې برخه کې د دوی نظر وغواړئ.

اتم لوست

د فصل لنډیز

دلوست موخه: چې زده کوونکي د تیرو لوستونو د پام وړ ټکو ته ځیر شي او د لوستونو عملي برخې به تکرار کړي.

- ولې په یوې کورنۍ کې خواشیني پیدا کېږي؟
- که د کور ټول کارونه یو کس وکړي څه کېږي؟
- لویان څه ډول کوچنیانو ته درناوی کوي؟

مونږ چې د خوښۍ او د کور د کارونو په هکله څه زده کړي هغه په خپل ورځني ژوند کې پلي کوو. د خوښـــۍ او ویـــر پـــه غونډوکې جګړې نه کوو او څه شئ نه ماتوو. د کورنۍ لویو او وړو ته درناوئ کوو او د نورو ماشومانو سره په دوستۍ لوبې کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د دې او تیرو لوستونو انځورونو ته وګوري او په دوه کسیزو ډلو کې دې ووايي چې د کوم لوست کوم ټکي یې ډیر خوښ شوي او په ورځني ژوند کې یې پلي کړي دي.
- په دوه کسیزو ډلو کې دې د هغه هلک او نجلۍ تمثیل وکړي چې د نورو ماشومانو خبرو ته په غور غوږ نیسي او په لوبو کې له نورو ماشومانو سره جګړه نه کوي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د کوچنیانو له خوا مشرانو ته درناوی او د مشرانو له خوا کوچنیانو ته درناوی تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه مشران او کشران یو بل ته درناوی وکړي؟
- د کور په کارونو کې نجونې او هلکان څنګه له یو بل سره مرسته وکړي؟
- ستاسې له کور څخه بهر کومې دندې ډیرې خوښېږي او ولې؟

کورنۍ دنده:

د خپلو نویو زده کړو د عملي کولو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خاطرو په ګټورتوب پوه شي او د نورو په مخ کې یې څرګند کړای شي.

- ستاسو تر ټولو ښه خاطره کومه ده؟
- خپله یوه بده خاطره خپلو ټولګیوالوته وواياست؟
- د بدو خاطرو یادول څه ګټه لري؟
- د خوابدۍ په وخت کې د ښو خاطرو را په یادول څه ګټه لري؟

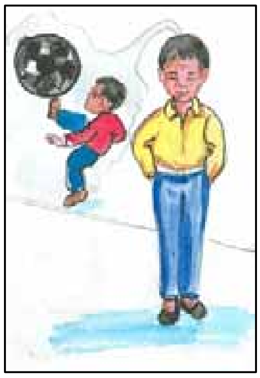

د تېرو خاطرو په باب خبرې کول ګټه لري. کله چې موږ خپلې بدې خاطرې خپل نږدې دوست ته ووایو، زموږ فکر ارامېږي. کله چې خوا بدي شو باید د تېرو خوږو خاطرو په باب خبرې وکړو، ترڅو مو خواشیني لیرې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې جملې دې ولولې.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپلې بدې خاطرې یو بل ته ووایي.
- څو زده‌کوونکي دې د خپلو خوږو خاطرو کیسې د ټولګیوالو په وړاندې ووایي.
- څو زده‌کوونکي دې د خپلو بدو خاطرو په باب ټولګیوالو ته کیسې وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- تاسو خپلې تېرې خاطرې چاته وایئ؟
- ولې خپل ترخه یادونه خپل نژدې دوست ته بیان کړو؟
- که څوک خپلې خاطرې مورِ ته وایي، مورِ باید څه وکړو؟

کورنۍ دنده:

له تېرو پېښنو څخه خوږې او ترخې خاطرې، د خپلې کورنۍ له غړو سره یادې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

زموږ ارمانونه (آرزوګانې)

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپلو هیلو او ارمانونو په ارزښت پوه او هغو ته د رسېدلو لارې بیان کړای شي.

- **د څه شي د لرلو ډېر ارمان کوئ؟**
- **څوک غواړي چې په کوم سپورټ کې اتل شي؟**
- **خپل ارمان ته د رسېدلو لپاره باید څه وکړو؟**

هرڅوک په خپل ژوند کې هیلې او ارمانونه لري. د خپلو ارمانونو د ترسره کولو لپاره باید هلې ځلې وکړو. خپلې هیلې باید مور، پلار او دوستانو ته څرګندې کړو او پټې یې ونه ساتو. د کورنۍ د مشرانو په لارښوونه باید خپلو هیلو ته د رسېدو لارې چارې ولټوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپلې آرزوګانې بیان کړي.
- څو زده‌کوونکي دې خپلې آرزوګانې او هغو ته د رسیدو د لارو چارو په باره کې د ټولګیوالو په مخکې تمثیل وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- کورنۍ او دوستانو ته د خپلو هیلو ښکندول څه ګټه لري؟
- په ټولګي کې د خپلو لوستونو په باب څه آرزو لرئ؟
- څوک هیله لري چې ښکلي لیکنه (مشق) زده کړي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د خپلو هیلو په باب دوې جملې ولیکي او له خپلې کورنۍ سره دې خبرې پرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست

زموږ تکلونه (تصميمونه)

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپلو کړنو د دلايلو او پايلو په باب مثالونه ورکړای شي.

- ولې په سړه هوا کې تودې جامې اغوندو؟
- که چېرې يو خوا بل خوا ته له کتلو پرته له سړک څخه تېرشو، ښايي څه وشي؟
- که له خپلو ټولګيوالو سره په ادب خبرې وکړو، څه به وشي؟
- څه وکړو چې زموږ په خبره يا عمل څوک خپه نه شي؟

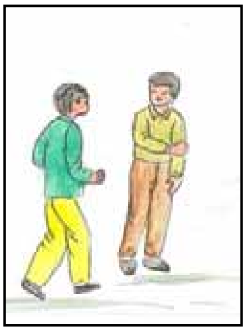

مخکې له دې چې يوه خبره او يا يو کار وکړو، بايد ښه يې وسنجوو. مخکی له دې چې له ملګرو سره له خپله کوره ليرې ولاړ شئ، يا بام يا ونې ته وخېژئ، بايد له مشرانو څخه اجازه واخلئ او مخکی له دې چې بام يا ونې ته وخيژی د خپل عمل خطرونه په نظر کې ونيسئ. هره خبره چې کوئ بايد ښه يې وسنجوئ چې هم خپل مطلب بيان کړئ او هم څوک خپه نه کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- څو زده‌کوونکي دې د توندو او نرمو خبرو نمونې تمثيل کړي.
- څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د يوه کار له ترسره کولو څخه مخکې د هغه په پايلو غور او سنجش وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د کار له ترسره کولو څخه وړاندې غور پرې وکړو؟
- مخکې له دې چې د چا د خبرې ځواب ورکړو، ولې بايد په هغه غور وکړو؟
- مخکې له دې چې يو کار ترسره کړو بايد مشوره وکړو؟

کورنۍ دنده:

د درس په برخه کې د کورنۍ له غړو سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست

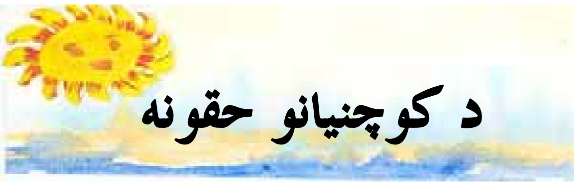

د کوچنیانو حقونه

د لوست موخه: چې زده کوونکي خپل لومړني حقونه وپېژني، وهل، ټکول او سپک چلند بد وګڼي.

- کوچنیان د ټولنې له پاره څه ارزښت لري؟
- که چېرې یوه ماشوم ته درناوئ وشي څه کېږي؟
- که چېرې یو ماشوم له ښوونځي څخه وشړل شي څه کېږي؟
- وهل، ټکول او کنځل پر ماشوم څه اغېزه کوي؟

هر انسان حق لري چې درناوی ورته وشي او له ضـــرر څخــه خوندي وي. د نن ورځې ماشومان د ټولنې راتلونکې جوړوي. که زموږ ماشومان ښه وروزل شي او ښه سبق ووایي، زموږ هېواد به آباد شي او د خلکو ژوند به ښه شي. سپکاوی او تحقیر، وهل او ټکول د ماشومانو روحیه کمزوري او ماشوم بې زړه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- زده‌کوونکي دې د وهلو او ټکولو د زيان په باب خبرې وکړي.
- يو څو زده کوونکي دې خپلې خبرې نورو ته په لوړ آواز بيان کړي.
- زده کوونکي دې ووايي چې څنګه د يوه بل ټولګيوال د روغتيا په ساتنه کې مرسته کولای شي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه بايد زده کوونکي او ښوونکي په ادب او درناوي له يو بل سره چلند وکړي؟
- په ښوونځي يا کور کې وهل او ټکول کوم زيانونه رامنځته کوي؟
- څنګه په ښوونځي کې ځانونه له زيان څخه وساتو؟

کورنۍ دنده:

په دې اړه چې سپکاوی د يو ماشوم په حق تيری دی زده کوونکي دې له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم لوست

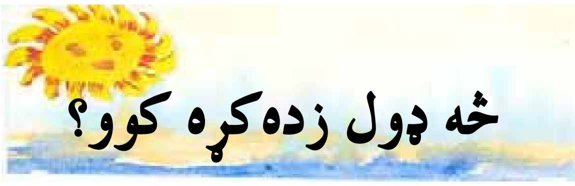

څه ډول زده‌کړه کوو؟

دلوست موخه: چې زده کوونکي دزده کړې له بېلابېلو لارو سره بلد شي ا و دخپلې خوښې لارې وپېژني.

- د کلمو لوستل موخه ډول زده کړل؟
- له یو څخه تر شلو پورې د عددونو لیکل موخه ډول زده‌کړی؟
- د جامو اغوستل موخه ډول زده‌کړي دي؟
- د لاسونو، مخ او غاښونو پرېمینځل موخه ډول زده‌کړل؟

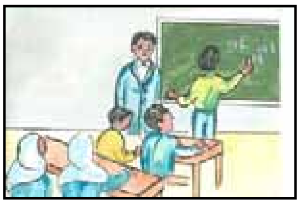

ماشومان په څو ډولونو زده کړې کوي. ځینې په یوازیتوب سره مطالعه او ښه زده کړه کولای شي. ځینې نور د دوه کسیز او یا ډله ییز سبق ویلو او خبرو له لارې ښه زده کړه کوي. ځینې خلک په رسمونلو او نورو عملي کارونو کې ښه زده کړه کوي. تر ټولو ښه زده‌کړه هغه ده چې د فعالیت، عملي کار، تجربې او تمثیل له لارې ترسره شي او ماغزه او بدن دواړه په کار واچوي. کلمې او جملې حافظې ته سپارل ښه زده‌کړه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې متن دې ولولي.
- څو زده‌کوونکي دې نورو ته ووايي چې کوم کارونه يې په کور کې زده کړي
- څو زده کوونکي دې ټولګيوالو ته ووايي چې کوم شيان يې له کور څخه بهر له نورو څخه زده کړي دي.
- څو زده کوونکي دې ووايي چې د دوی د زده کړې تر ټولو ښه طريقه کومه ده.

د ارزونې پوښتنې:

- مور د ډوډۍ خوړل او دميوو پريمنځل چيرې زده کړي دي؟
- څنګه ليکل ښه زده کړو؟
- څنګه د ټولګيوالو په وړاندې په لوړ آواز خبرې کول زده کړو؟
- په پياله کې د اوبو اچول څنګه ښه زده کولای شو؟

کورنۍ دنده:

د نويو کمالونو د زده کولو د طريقو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې او سلا وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

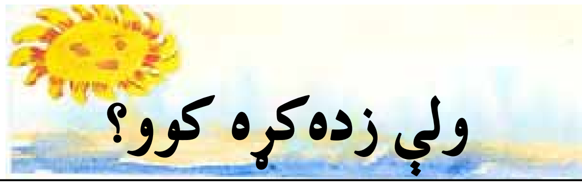

خوارلسم لوست

ولې زده‌کړه کوو؟

د لوست موخه: چې زده کوونکي د زده کړې په ګټه پوه شي د لوستلو او ښوونځي ته د راتګ موخه بیان کړای شي.

- زده کړه څه ګټه لري؟
- له ښوونځي څخه پرته په بل کوم ځای کې زده‌کړه کوو؟
- پر نورو زړه سوی ـ چېرې زده کوو؟
- رښتیا ویل په کوم ځای کې زده کوو؟

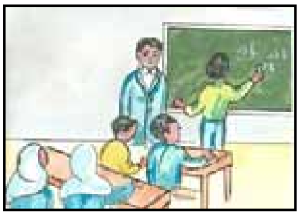

موږ درس لولو چې لوی خدای(ج) او خپل ځان وپېژنو، ښه او روغ انسانان واوسو، له نورو سره مرسته وکړو، خپل کور، کلی او هېواد آباد کړو. د ښه آخرت او نیکمرغه ژوند له پاره تر څو چې ژوندي یو باید د خدای (ج) عبادت او زده‌کړه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او تـــرې لانـــدې متن دې ولولي.
- زده کوونکي دې ووايي چې د دين د عالم کېدو له پاره په کوم ځای کې ســـبق ويـــل کېږي.
- نور زده کوونکي دې ټولګيوالو ته ووايې چې د نورو دندو د زده کولو له پاره کـــوم سبقونه په کار دي.

د ارزونې پوښتنې:

- کوم شيان د خپلو ګاونډيانو له راشه درشې څخه زده کولای شو؟
- که چېرې يو چا غوښتي وي چې د راډيو ويندوی شي څه بايد وکړي؟
- له راډيو او مجلو څخه څنګه زده کړه کولای شو؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د لوست موضوع له خپلې کورنۍ سره ياده کـــړي او د دوی نظر دې وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

د خپل ځان څارنه

دلوست موخه : چې زده کوونکي دخپل ځان دڅارنې لارې وپېژني او دهغو عملي بېلګې څرګندې کړي.

- ولې د خپل بدن د روغتيا څارنه وکړو؟
- څنګه ځان له کور نه بهر له خطره وساتو؟
- خوشحالي زموږ روغتيا ته څه ګټه لري؟
- څه ډول کولای شو د خپلو کاليو څارنه وکړو؟

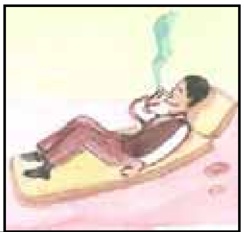

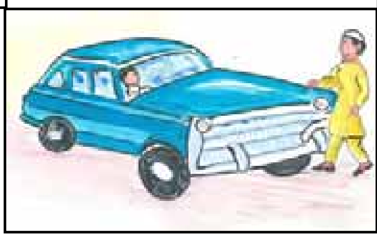

زما بدن د خدای(ج) يو نعمت دی. زه خپل ځان روغ ساتم. د بدن روغتيا په عبادت، ښو خوړو، پاکۍ او خوشالۍ ساتل کيدای شي. خوشحالي او ورزش زموږ وجود ته ګټه لري. سګرټ، چلم، نسوار، دوړې او چټلي زموږ روغتيا ته زيان اړوي. هيڅ چا ته بايد اجازه ورنه کړو چې زموږ بدن ته زيان ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګورئ او ترې لاندې متن ولولئ.
- په دوه کسیزو ډلو کې دې زده‌کوونکي تمثیل وکړي چې ځنګه خپلې جامې پاکې ساتي.
- یو څو زده کوونکي دې د ځان او کورنۍ د خوشاله ساتلو طریقې نورو ته بیان کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل سر، مخ، لاسونو او پښو د ښه ساتلو طریقې انځور کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په څه ډول موږ خپل بدن او ماغزه روغ وساتو؟
- څه وخت باید خپل لاسونه په صابون پریمینځو؟
- لوڅ سر په لمر کې ډېر زیات ګرځېدل راګرځېدل ځنګه زموږ بدن ته زیان رسوي؟

کورنۍ دنده:

د بدن او ماغزو د ښه ساتلو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

خپل او د نورو مال

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپل مال او نورو د مال توپیر وکړای شي او د ساتنې په ارزښت یې پوه شي.

- **کوم شیان زموږ مال ګڼل کیږي؟**
- **کوم شیان بیت المال (د خلکو مال) ګڼل کیږي؟**
- **که د نورو له مال سره بې پروایي وکړو څه کیږي؟**
- **که چیرې خپل مال ښه ونه ساتو څه کیږي؟**

لوی خدای (ج) موږ ته عقل راکړی دی چې د خپل او پردي مال ترمنځ توپیر وکړو. خپل مال باید وپیژنو او د ښې ساتنې لهپاره یې هڅه وکړو تر څو چې خراب یا ورک نه شي. د نورو مال هم لکه خپل مال وبولو او په ساتلو کې یې هڅه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- په دوه کسیزو ډلو کې دې زده کوونکي د لوست انځورونه وګوري او تبصرې پرې وکړي.
- یو څو زده کوونکي دې په کور او ټولګي کې د خپل او نورو د مالونو مثالونه راوړي.
- زده‌کوونکي دې د عامه دارا یي او بیت المال نومونه واخلي او نورو ته دې په لوړ آواز بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- له ټولګیوالو څخه د امانت اخیستلو مثالونه کوم دي؟
- که چېرې له خپل ټولګیوال څخه امانت اخیستل شوی کتاب په مننې سره بېرته ورکړو، څه کېږي.
- د ټولګي تخته او د جومات فرش د چا مالونه دي.

کورنۍ دنده:

د بیت المال، خپلو او پردیو مالونو او د ساتلو په باب یې له کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم لوست

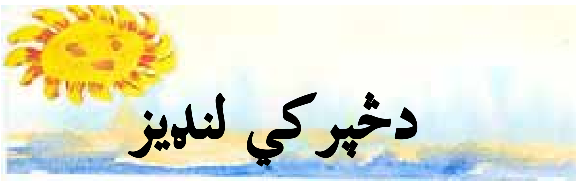

دځپړکي لنډيز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د دې ځپرکې د هر لوست څرگند او عملي ټکي بيان او په عمل کې تمثيل کړای شي

- ولې بايد خپلې ارزوګانې وپېژنو؟
- که چېرې د يو عمل له ترسره کولو مخکې فکر ونه کړوڅه کېږي؟
- په کور او ښوونځي کې د زده‌کړې توپير څه دی؟
- خپلې پښې څنګه له زخمي کيدو وساتو؟

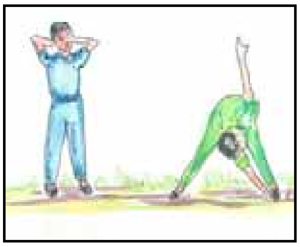

موږ زده‌کوونکي هڅه کوو چې خپل او پردی مالونه وساتو. لوست لولو چې خپل او د نورو حقونه وپېژنو. خپل ښه او بد يادونه خپلو دوستانو ته وايو او خپلو هيلو ته د رسېدو لپاره له مشرانو څخه لارښوونه غواړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د تیرو لوستونه انځورونه وګوري او پر مهمو ټکو دې خبرې وکړي.
- څو زده‌کوونکي دې ټولګیوالو ته ووایي چې له دې کتاب څخه یې کـــوم زده کـــړې شیان په عمل کې پلي کړي.
- زده‌کوونکي دې د زده کولو او د زده‌کړې له لارې په اړه یوه جمله ولیکي.
- زده‌کوونکي دې د خپل یو ملګري چې خوشاله وي، رسم وباسي.

د ارزونې پوښتنې:

- د تېرو یادونو بیانول څه ګټه لري؟
- ماشومانو ته سپکې خبرې کول څه زیان لري؟
- څنګه په کور کې د خپل مال د ورکېدو مخه ونیسو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د هغه څه په باره کې چې له تېر څپرکي څخه یې زده‌کړي له خپلې کورني سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم فصل

اتلسم لوست

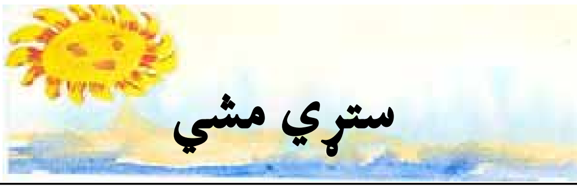

موخه: چې زده کوونکي د ستړي مشي بېلابېل ډولونه وپېژني او په عمل کې يې تمثيل کړای شي.

- **څو ډوله ستړي مشي مو زده ده؟**
- **له خپلو ټولګيوالو سره څه ډول ستړي مشي کوئ؟**
- **له ګاونډيانو سره څه ډول ستړي مشي کوئ؟**
- **د نيا، نېکه، ماما، ترور او کاکا سره څنګه ستړي مشي کوئ؟**

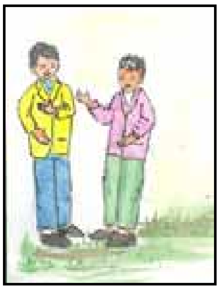

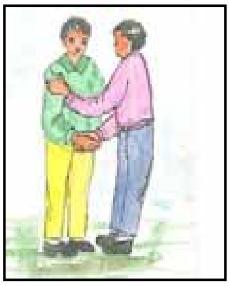

هر سهار کله چې له خوبه راوېښېږو د کورنۍ ټولو غړو ته سلام اچوو. د ستړي مشۍ په وخت کې ځان خوشاله نيسو چې خوله مو له مسکا ډکه وي. د مشرانو لاسونه ښکلوو، خپلو ټولګيوالو ته لاس ورکوو او ګاونډيانو ته سلام اچوو. که څوک ناروغه وي د احوال پوښتنه يـــې کوو. خو له نابلده کسانو سره چېږې نه ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست په انځورونو خبرې وکړي او تـــرې لاندې متن دې په ګډه ولولي.
- په ډلو کې دې د احوال پوښتنې ډولونه تمثیل شي. زده کوونکي دې د سترې مـــشې په وخت د خندا ډکه خوله تمرین کړي.
- څو زده‌کوونکي دې د نابلدو او خطرناکو خلکو څخه د ځان د ساتلو په باب خبـــرې وکړي. خپل آند او نظرونه دې د ټولګیوالو په وړاندې څرګند کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د سترې مشې په وخت د چا لاسونه ښکلوو؟
- له خپلو ټولګیوالو سره څه ډول سترې مشي کوو؟
- له نا اشنا خلکو سره څېرته تلل څه خطر لري؟

کورنۍ دنده:

د لوست کیسه د کورنۍ غړو ته وکړئ او د خپل کتاب انځورونه دې ورتـــه ښکاره کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي د نږدې دوست ارزښتونه او ګټې بيان کړي.

- يو ښه دوست کوم صفتونه لري؟
- څه ډول يو نوى دوست پيداکولى شو؟
- که چېرې يو خواخوږى دوست ونه لرو څه کېږي؟
- د زړه خواله ملګرو ته ويل څه ګټه لري؟

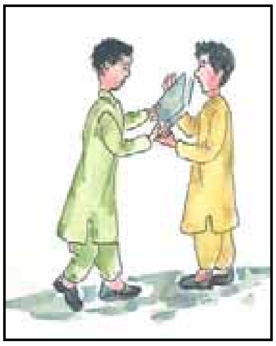

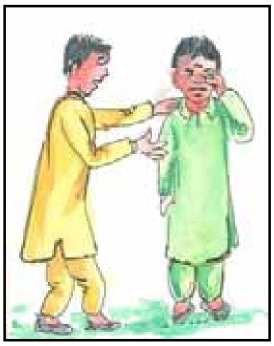

د نږدې دوست درلودل د روغتيا لپاره ګټه لري. کله چې د خپل يو دوست سره زړه خواله وکړو زموږ فکر آرامېږي. يو ښه دوست زموږ سره د اړتيا په وخت کې مرسته کوي. د دې لپاره چې نوي دوستان پيدا کړو بايد له خپلو ټولګيوالو سره په درناوي چلند وکړو او هغوى په خپله سات تيرى کې راګډ کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډله کې د لوست انځورونه وګوري او تبصرې دې پرې وکړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې یو بل ته د زړه راز ووایي (له څه شي څخه ډارېږي، په څه شي خپه شوي یا په قار دي او داسې نور).
- بیا دې د خپل یو ټولګیوال نوم واخلي لکه: زلمیه! ته زما دوست یې او کله چې خپه وې درسره کښېنم او که ناجوړه شوې پوښتنې ته دې درځم.

د ارزونې پوښتنې:

- څه وکړو چې خپل دوستان له موږ څخه خپه نشي؟
- که خپل د زړه رازونه لکه (په کوم چا چې په قار یو یا ترې خپه یو) چا ته ونه وایو څه کېږي؟
- له چا سره چې دروغ وایي، غلا کوي او له هر چا سره په جګړه اخته کېږي دوستي وکړو، ولې؟

کورنۍ دنده:

یوښه دوست ته د اړتیا په برخه کې د کورنۍ له غړو سره خبرې وکړئ د هغوی نظریې واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

د مهمو ورځو لمانځل

د لوست موخه: چې زده کوونکي مهمې ورځې او د هغو له لمانځلو سره آشنا شي.

- **د حضرت محمد(ص) د زېږيدو نيټه څه وخت وه؟**
- **د ښوونکي ورځ څه ډول ولمانځو؟**

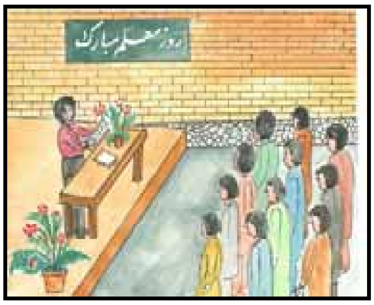

حضرت محمد (ص) زموږ د مسلمانانو لارښـــود دی. او مسلمانان د حضرت محمد (ص) د زېږيدو په ورځ د قرآن‌کريم ختمونه او دعا ګاني کوي. ښـــوونکي د هېـــواد د ماشـــومانو روزونکي دي. د ښوونکي ورځ په ټول هېواد کې د شعرونو او مقالو په لوستلو لمانځل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او خبرې دې پرې وکړي.
- زده کوونکي دې د ښوونکی د ورځې په هکله د خپل ښوونکی څخه پوښتنې وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د حضرت پیغمبر (ص) د زیږیدو ورځ څه وخت ده؟
- د ښوونکي د ورځې څه ډول لمانځنه وکړو؟

کورنۍ دنده:

له خپلې مور او کورنۍ سره د مهمو ورځو په باب خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ویشتم لوست

مرسته کول او مرسته غوښتل

د لوست موخه: چې زده کوونکي د مرستي کولو او د مرستې غوښتلو د ځانګړو ځایونو په ارزښت پوه شي او په عمل کې یې وښودلی شي.

- **په کور کې له چا سره او په کوم کار کې مرسته کوئ؟**
- **په ښوونځي کې له چا سره په کوم وخت کې مرسته کوئ؟**
- **په کور کې له چا نه په کوم وخت کې مرسته غواړئ؟**
- **په ښوونځي کې له چا نه په کوم کار کې مرسته غواړئ؟**

لوی خدای (ج) انسان یو ټولنیز موجود پیداکړی دی. انسانان په کور، ښوونځي او هر ځای کې یو د بل مرستې ته اړ دی. موږ باید د خواشینۍ او یا ویرې په وخت کې له مشرانو څخه مرسته وغواړو او له خپلو ټولګیوالو او کوچنیانو سره مرسته وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونـــه وګـــوري او د مرستې غوښتلو په وختونو دې بحث وکړي
- څو زده کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د مرستې غوښتلو تمثيل وکړي. د مثال په توګه: د رياضي د لوست په ستونزو کې له بل زده‌کـــوونکي څخـــه څنګه مرسته وغوښتل شي.
- زده‌کوونکي دې د مرستې کولو يو حالت بيان کړي.

پوښتنې:

- ولې بايد د کور په کار کې برخه واخلو؟
- ولې د يو دوست د زړه خوا له ته غوږ نيول مرسته ګڼل کېږي؟
- څنګه په ټولګي کې يو له بل سره د لوستونو او کورني کار په باب مرستې وکړو؟

کورنۍ دنده:

- د مرستې غوښتلو د مناسب ځای او وخت په باب له کورنۍ څخه لارښوونه وغواړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

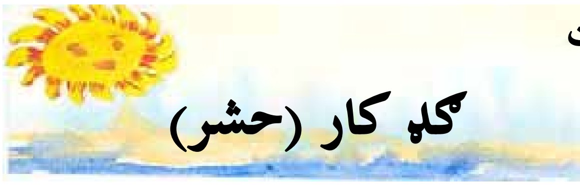

ګډ کار (حشر)

دلوست موخه : چې زده کوونکي دګډ کار له پاره د دندو د ویشلو په ګټو پوه شي.

- په ښوونځي او کور کې ګډ کار څه ګټه لري؟
- په کومو کارونو کې ټولګیوال باید یو له بل سره مرسته وکړي؟
- د یو ګډ کار دکولو نه مخکې څه وکړو؟

مونږ د ښوونځي او کور په پاکولو کې حشر کوو. د ګډ کار په وخت کې خوشحاله اوسو او یو له بل سره شخړه نه کوو. د ګډ کار له پیل نه مخکې دندې ویشو تر څو زمونږ کار ژر پــای تــه ورسېږي او هم ډېر ستړي نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د ګڼه کار په اړه دې خپل د سترګو ليدلی حال ياد کړي.
- د نيالګيو کينولو او يا د ښوونځي د غولي د پاکولو لپاره دې د ګڼه کار لپاره دندې وويشي او تمثيل دې کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په ګڼه کار کې څنګه دندې وويشو؟
- ګڼه کار څه ګټه لري؟
- د ګډو کارونو له پيل څخه مخکې مشوره له چا سره وشي؟

کورنۍ دنده:

د نوي لوست کيسه د کورنۍ غړو ته وکړئ او خپل انځورونه ورته وښاياست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درويشتم لوست

دفصل لنډيز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د دې څپرکي د هر لوست مهم ټکي په عمل کې تطبيق کړای شي.

- ستړي مشي څو ډولونه لري؟
- نږدې دوست ولي ضرور دی؟
- د اسلام د پيغمبر (ص) زيږېدنه څنګه لمانځو؟
- له ګاونډيانو سره څه وخت حشر کوو؟

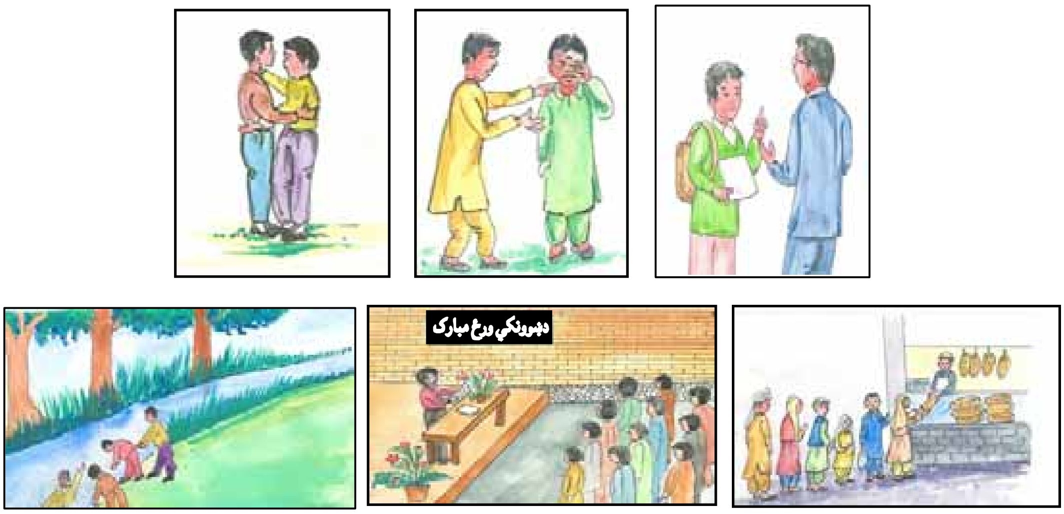

موږ زده‌کوونکي د کور او ښوونځي په ګډو کارونو کې برخه اخلو. پېژندل شوې ورځې لکه د حضرت محمد (ص) د زېږېدو ورځ د ښوونکي ورځ، د اختر ورځ، او د مور ورځ لمانځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې هغه مسئلې چې زده‌کړې يې دي او په عمل کې يې پلې کړې دي کيسه وکړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې تمثيل وکړي چې څنګــه د ګــډو کارونو له پاره دندې ويشي.
- زده‌کوونکي دې د اختر په باره کې يوه جمله وليکي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د سترې مشې په وخت کې مسکې شو؟
- څنګه له خپلو دوستانو سره د زړه خواله وکړو؟
- څه وخت بايد مرسته وغواړو؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د هغه څه په باره کې چې له دې کتاب څخه يــې زده کــړي لــه کورنۍ سره خبرې وکړي.

څلور ويشتم لوست

څلورم فصل

خواشيني

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خواشينۍ نښې نښانې وپېژني د خپل ځان او نورو د آرامولو لاره په عمل کې وښودلی شي.

- هغه څوک چې خواشيني وي څنګه پېژندل کېدلی شي؟
- آيا ته کله خواشينی شوی يې؟
- کله چې خواشيني ياست څنګه خپل ځان خوشحالوئ؟
- له هغه چاسره چې خواشينی وي څه ډول مرسته وکړو؟

ټول کسان که مشران وي که کشران، زده کوونکي که ښوونکي، ځينې وخت خواشينی کېږي. که چېرې خواشيني ډېره اوږده شي د ناروغۍ لامل کيږي. د خواشينۍ د کمولو لپاره بايد د هغې دليل مور، پلار، يا خپل يو دوست ته ووايو تر څو مو زړه په کرار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د خواشینۍ حالت او د زړه خوالې کول په دوه کسیزه ډلو کې تمثیل کړي بیا دې څو ډلې د ټولګي په وړاندې خپل تمثیل ترسره کړي.
- زده‌کوونکي دې د ښوونکي په مرسته د ژوري ساه اېستل چې د آرامولو لاره ده د ټولګي په وړاندې تمرین کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- که چېرې خواشیني یاست څنګه ځان آراموئ؟
- د خواشینۍ د لېرې کولو له پاره سپورت کول یا قدم وهل ګټه لري؟
- که تل خواشیني اوسو څه کېږي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې له خواشینۍ څخه د ارامولو لارې چارې د خپلې کورنۍ له غړو سره تمرین کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي د ډار په اړه معلومات تر لاسه کړي او د آراموالو لارې چارې په عمل کې تمثیل کړای شي.

- هغه څوک چې ډارېدلي وي په څېره کې یې څه بدلون راځي؟
- ډار څه وخت پیدا کېږي او د ډار په وخت کې له چا نه مرسته غواړئ؟
- آیا تاسو په خوب کې ډارېږئ؟
- کله چې ډارېدلي یاست کوم شیان مو اراموي؟

هر انسان که ماشوم وي او که غټ ځیني وخت وېرېږي. ډار که په ویښه وي اویا په خوب کې، که دوام وکړي د ناروغۍ لامل کېږي. کله چې ډار شوي یو باید مبارکه کلمه له ځانه سره څو ځلې ووایو، اوخپل ډار یو چاته ووایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د خپل ډار شیبې (د بېلګې په توګه له موټر، د پېچکارۍ د ستنې، په بایسکل باندې د سپرېدو یا له حیواناتو څخه) د کاغذ پر مخ یا پــه څمکه انځور کړي بیا دې هغه رنګ کړي. کاغذ دې ځیــرې کـــړي او د مځکې انځور دې په لغتو ووهي. دا کار دې څو وارې تکرار کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل ډار کیسې په دوه کسیزو ډلو کې بیان کړي او بیـــا دې ژورې ساه ګانې وکاږي.

د ارزونې پوښتنې:

- کله چې ډارېږو ولې خپل حال باید بل چاته بیان کړو؟
- څو واره باید ژورې سا ګانې وباسو تر څو آرامه شو؟
- لویان له څه شي نه ډارېږي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د ډار کیسې او د آرامولو لارې د خپلې کورنۍ له غړو سره شـــریکې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ويشتم لوست

د غوسې چاره

د لوست موخه: چې زده کوونکي په څېره کې د غوسې نښې نيښاني وپېژني او د قار چاره يې په عمل کې وښودلی شي.

- **هغه څوک چې په غوسه شي په څېره کې يې څه بدلون راځي؟**
- **څوک چې په غوسه وي کوم کارونه کوي؟**
- **څه ډول خپله غوسه کمولای شو؟**

ځينې خلک چې په غوسه شي، بدې خبرې، وهل او ټکول کوي او شيان ماتوي. ځينې نور بيا خپل قهر په پټه خوله زړه ته اچوي. د قهر زړه ته اچول د ناجوړی سبب کېږي. کله چې په قهرېږو بايد [لاحول ولا قوة الا بالله] ووايو، ځان آرامه کړو او بيا په نرمی خپلې خبرې وکړو. د غوسې د کمولو له پاره بايد له يو چا سره د زړه خواله وکړو يا قدم ووهو يا ورزش وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د لوست متن ولولي او د غوسې په باب دې خپلو یا دنورو کیسې په دوه کسیزو ډلو کې یادې کړي.

زده کوونکې دې د ټولګي په وړاندې د قهر په وخت له کنځلو او جنګ څخه د ځان ژغورلو لارې تمرین کړي د بېلګې په توګه خپل ځای دې بدل کړي، ژوره ساه دې وباسي، د یو دوست سره دې د زړه خواله وکړي، او یا دې د څو شیبو لپاره غلی شي او خپل فکر دې په یو بل کار کې ونښلوي.

پوښتنې:

- څنګه پوهېږئ چې یو څوک په غوسه دی؟
- د غوسې په وخت کې څه کوئ؟
- له هغه چا سره چې په غوسه وي څه باید وکړو؟
- د غوسې په وخت کې څه ډول ځان کرار کړو؟

کورنۍ دنده:

د خپلې غوسې او کړاریدو په اړه د خپلې کورنۍ له غړو سره خبرې وکړئ.

د یوې قهرجنې شېبې انځور وکاږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ویشتم لوست

زړورتیا (جرأت)

د لوست موخه : چې زده کوونکي دخپلو غوښتنو د څرګندونې زړورتیا په عمل کې وښودلای شي.

- کله چې تاسو څوک بې ځایه ملامت وبولي څه کوئ؟
- که چېرې یو څوک ستا سو څخه وغواړي چې سګرټ ورسره وڅکوئ، څه کوئ؟
- کله چې د ښوونکي صاحب په لوست پوه نه شئ، باید څه وکړئ؟
- کله چې له یو چا نه خواشیني شئ څه ورته وایي؟

هر څوک حق لري چې خپلې غوښتنې، اړتیاوې او خپلې د زړه خبرې بې له ډاره بیان کړي. که خپلې غوښتنې او نارضایتي بیان نه کړو ناروغه کېږو. د نورو بې ځایه غوښتنې باید ونه منو او په درناوی ځواب ورکړو. کله چې د ښوونکي په خبرو نه پوهېږو باید پوښـــتنه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او پــه جرات دې د خپلو خبرو کول تمثیل کړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د مشرانو په غونډه کــې د خبــرو کولو تمرین وکړي.
- یو څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د خپل ملګري د غوښــتنې پــه باب چې [د کورني کار په باره کې ښوونکي ته دروغ ووایي] د نــه ویلــو (رد ځواب ورکولو) تمثیل وکړي.
- زده‌کوونکي دې د هغه بې زړه زده‌کوونکي نوم واخلي چې نور ټولګیوال بې ځایه ټوکې پرې کوي او دی پېټه خوله ناست وي او خواشیني ښکاري.

د ارزونې پوښتنې:

- په کور کې د اخلاقي زړورتیا مثالونه ورکړئ؟
- خپل ټولګیوال ته خپله غوښتنه څنګه څرګنده کړو؟
- که چېرې یو څوک له تاسو نه وغواړي چې د ټولګي په دروازه کرښــې وباســئ څنګــه ځواب ورکوئ؟

کورنۍ دنده:

په کور کې د زړورتیا د مثالونو په باره کې له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي په څېره کې د خوښۍ په نښو نښانو پوه شي او د خوشالۍ ګټې وپېژني.

- **خوښ اوسېدل څه ګټه لري؟**
- **څوک چې تل په غوسه وي ولې د خلکو نه خوښيږي؟**
- **د خپلې کورنۍ غړي یا خپل خواشیني ټولګیوال څنګه خوشحاله کولی شو؟**

خوښي د لوی خدای (ج) یو نعمت دی هغه څوک چې د تل لپاره خواشیني یا په غوسه وي خپل دوستان له لاسه ورکوي. هغه څوک چې د خدای (ج) پر نعمتونو شکر نه وباسي تل خپه او ناامېده وي. خوشالي روغتیا ته ګټه لري. د دې لپاره چې خپل ځان خوشحاله وساتو باید په هغه څه چې خدای (ج) راکړي شکر وباسو او د خپل ډار او د زړه راز خپل دوست ته ووایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- له زده‌کوونکو نه وغواړئ چې د لوست انځورونه په دوه کسیزو ډلو کې وګوري او تبصرې پرې وکړي.
- څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د ادب نه ډکې ټوکې ووايي.
- زده‌کوونکي دې د خپلو خواشینیو په باب یوه کرښه ولیکي.
- یو څو زده کوونکي دې خپلې لیکل شوې خواشینۍ نورو ته ووايي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه ځان او د کورنۍ غړي خوشحاله وساتو؟
- همېشنۍ غوسه او خواشیني څه تاوان لري؟
- خدای (ج) تاسې ته کوم نعمتونه درکړي دي؟

کورنۍ دنده:

د خپل ځان د خوښۍ او له خواشینۍ څخه د خلاصولو د لارو په باب لــه خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ویشتم لوست

بې زړه توب

د لوست موخه: چې زده کوونکي بې زړه توب وپېژني او زیانونه یې په ګوته کړی شي.

- **بې زړه ماشوم څنګه خبرې کوي؟**
- **بې زړه توب د څه نه پیدا کېږي؟**
- **دبې زړه توب د له منځه وړلو لهپاره څه وکړو؟**
- **د بې زړه ټولګیوال سره څه ډول مرسته کولای شو؟**

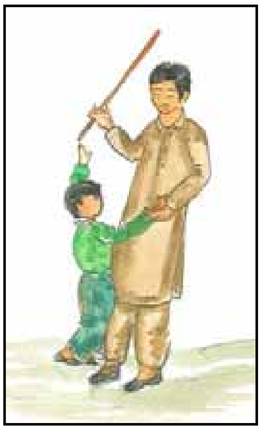

هغه ماشوم چې د وهلو، ټکولو، ملامتیـ او ډېرو نیوکو سره مخامخ وي بې زړه کېږي. که چېرې د یو ماشوم ښه کارونه او کړاوونه وستایل شي او د زړه خواله ته یې غوږ ونیول شي، بې زړه توب یې کمېږي. د نورو په مخ کې خبرې کول جرأت زیاتوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د خپل بې زړه توب کيسې دې يو بل ته وکړي.
- يو څو زده کوونکي دې خپلې د وهل کېدو او رټل کېدو کيسې ټولګيوالو ته په لوړ آواز ووايي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د هغه پلار ډرامه اجرا کړي چې له خپلو ماشومانو سره په مهربانۍچلند کوي، خبرو ته يې په غور غوږ نيسي، او د شو کارونو ستاينه يې کوي.

د ارزونې پوښتنې:

- د ماشوم د بې زړه توب لوی لاملونه کوم دي؟
- هغه ماشوم چې زړور وي د خبرو په وخت کې څنګه درېږي او آواز يې څنګه وي؟
- که چېرې ستاسې يو ټولګيوال ښه کار وکړي، تاسو څه ورته واياست؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د بې زړه توب په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېرشم لوست

زما ښېګڼې

د لوست موخه: چې زده کوونکي خپل ښه صفتونه او استعدادونه وپېژني او بيان يې کړای شي.

- **مخکې له دې چې په ښوونځي کې شامل شي کوم کارونه دې کولی شول؟**
- **په لومړي ټولګي کې دې څه نوي زده کړل؟**
- **کوم کارونه تر نورو ټولګيوالو ښه کولی شئ؟**

لوی خدای (ج) موږ ته سترګې، غوږونه، لاسونه، پښې او استعدادونه راکړي. موږ باید هغه څه چې خدای(ج) راکړي او هغه کارونه چې کولی شو وپېژنو او په خوښۍ شکر وباسو. باید تل په یاد راوړو چې یوه ناکامي او یا د یوه شي نه درلودل زموږ ښه والی او استعدادونه له منځه وړلی نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپل شته او ښېګڼې وشمیرې او پر هغه کمالونو چې لري یې، وویاړي.
- زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د خپلې یوې تېروتنې او ناکامۍ کیسه وکړي.
- زده‌کوونکي دې د هغو کارونو چې په ښه توګه یې کولی شي (لکه د اوبو راوړل، جارو کول، مرسته کول، تېزه منډه کول، او داسې نور) بیان کړئ.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه موږ د هغه څه چې خدای (ج) راکړی قدر وکړو؟
- ولې د یوه شي د نه درلودو څخه غمجن نه شو؟
- څنګه د ناکامۍ د تکرار مخه ونیسو؟

کورنۍ دنده:

د خپلو ښو صفتونو او کمالونو په باب د کورنۍ سره خبرې وکړئ او د کورنۍ د یوه غړي یو ښه کار وستایئ.

یو دېرشم لوست

د دريم فصل لنډيز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د تیر څپرکي د لوستونو مهم ټکي په عمل کې وښودلای شي.

- **کله چې بې ځایه ملامت شئ څنګه خپله نارضایتي بیانوئ؟**
- **له خپه ماشوم سره څنګه مرسته کولای شئ؟**
- **کله چې ډارېدلي یاست خپله د ډارکیسه مو چاته کړې ده؟**
- **په څه ډول کولی شو چې په خپلو کورنیو کې خوښۍ زیاتې کړو؟**

موږ زده‌کوونکي له خپلو درسونو څخه د زده‌کړې کمالونه په خپل ورځني ژوند کې عملي کوو تر څو زموږ او زموږ د کورنیو ژوند ښه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د تېرو لوستونو انځورونه وګوري او مهم ټکي دې په ګوته کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل زړورتوب په باب یو مثال ولیکي.
- یو څو زده‌کوونکي دې د خپل زړه ورتوب مثالونه په لوړ آواز ټولګیوالو ته واوروي.

د ارزونې پوښتنې:

- زیاته او همېشنۍ غوسه څه زیان لري؟
- تاسې په خپله کومه تیروتنه اقرار کړی، چېرته او څه وخت؟
- دخپګان په وخت کې د تېروښو یادونو په یاد راوړل څه ګټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د تېرو لوستونو د غټو ټکو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي او د دوی نظر دې وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دېرشم لوست

پنځم فصل

په ځان مهرباني

د لوست موخه: چې زده کوونکي په خپل ځان او نورو د مهربانۍ په ارزښت پوه شي او عملي بېلګې يې بيان کړای شي.

- ستاسو په نظر څوک مهربانۍ ته اړتیا لري؟
- په ځان څنګه مهرباني کولی شو؟
- په ځان د ظلم څو مثالونه راوړئ؟

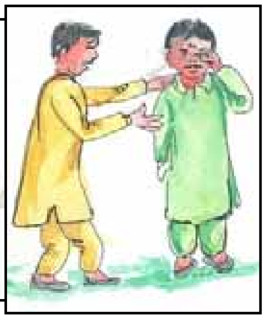

مهرباني د لوی خدای (ج) یو صفت دی. مهربانه سړي هم په ځان زړه سوزي هم په نورو. که کوم کار ترې خراب شي ځان ډېر زیات نه ملامتوي. کله چې ستړی وي په خپل بدن زړه سوی کوي او استراحت کوي. کله چې خپه وي خپل ځان په تفریح بوختوي. خپل وجود په سګرټ او ناپاکه ډوډۍ نه ناروغه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې په خپل ځان د مهربانۍ مثالونه راوړي چې څنګه ځان له خواشینۍ او خطرونو څخه وساتي.
- زده‌کوونکي دې د ځان د ساتلو مثالونه لکه په کور کې د ننه او له کور څخه بهر له خطراتو څخه ځان ساتل، تفریح او ورزش کول، د نوکانو لنـډول، د ځان پاک ساتل، د پاکو خوړو خوړل بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په خپل ځان څنګه مهربانه واوسو؟
- آیا په سرو کې ځان نه پټول په ځان ظلم بلل کېدای شي؟
- د ناروغۍ په وخت کې څه ډول په خپل ځان مهربانه کېدای شو؟

کورنۍ دنده:

په خپل ځان باندې د مهربانۍ دوه بېلګې ولیکئ او له کورنۍ سره خبرې پرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري دېرشم لوست

ښه نيت او پېرزوينه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د ښه نيت او لورېنې سره آشنا شي او عملي مثالونه ورکړئ.

- د يوه ټولګيوال په خوشحالۍ کې څنګه برخه واخلو؟
- د يو دوست په برياليتوب کې څنګه مرسته وکړو؟
- کوم زړه سواندی سړی پېژنئ؟

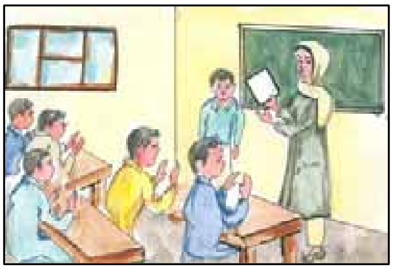

ښه نيت او پېرزوينه د مسلمان صفتونه دي. موږ بايد د نورو په برياليتوب او پرمختګ خوشحاله شو او خپله خوښي نورو ته څرګنده کړو.

موږ بايد له نورو سره د دوی د برياليتوب په لاره کې مرسته وکړو. هماغسې چې ځان ته خپګان نه غواړو، نورو ته هم بايد د خپګان لامل نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د هغو شیانو مثالونه راوړي چې ځان ته یې نه غواړي (نه غواړم چې څوک مې قلم مات کړي، نه غواړم چې څوک مې ووهي) او بیا دې ووایې چې د بل چا قلم هم نه ماتوم او بل څوک نه وهم).
- زده‌کوونکي دې په ډلو کې د یو داسې سړي تمثیل وکړي چې د خپل ګاونډي ماشوم د نویو کالیو مبارکي ورکوي او د زړه له کومې ورته خوشاله دی.

د ارزونې پوښتنې:

- کله چې خپل د لوبې شیان له نورو ماشومانو سره شریک کړئ څه کېږي؟
- کله چې ډېر وږې یاست او د ټولګیوال سره ډېره تـــوده ډوډی وي، پـــه زړه کې څه وایئ؟

کله چې له ستاسې سره اوبه وي او یو بل ټولګیوال ډېر تږی وي، د دې ټولګیوال بـــه پـــه زړه کې څه راشي؟

کورنۍ دنده:

د خیر غوښتنې او پېرزوینې په اړه له خپلې کورنۍ څخه مثالونه وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دېرشم لوست

دعوا

د لوست موخه: چې زده کوونکي دعوا وپېژني او بې له جګړې يې د اوارولو له لارو سره بلد شي.

- دعوا څه شئ ده؟
- څه وخت د زده‌کوونکو ترمنځ دعوا پېښيږي؟
- دعوا په کوم وخت کې زيان لري؟

په ژوند کې اختلاف او دعوا پېښيږي. زموږ دنده دا ده چې مخالفت او دعوا له جګړې او کنځلو پرته اوار يې کړو. د دعوې د اوارى تر ټولو ښه لاره د خبرو کولو په مرسته پيداکيږي. د خبرو کولو په وخت کې بايد ادب او درناوى په کلکه په پام کې ونيول شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري خپلـــې کيسې دې د دعوې په باب يو بل ته ووايي.
- يو يا دوه زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي خپلې د دعوې کيسې دې په لوړ آواز ټولګيوالو ته واوروي.
- ځو زده کوونکي دې د خبرو له لارې د يوې دعوا د اوارولو تمثيل وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- دعوا څه وخت پيداکېږي او څه وخت په جنګ اوړي؟
- که يوه دعوا اواره (حل) نه شي څه کېږي؟
- په کور کې دعوا ولې پيدا کېږي؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د دعوا په اړه يوه جمله وليکي او په رغنده سيالۍ کې دې دهلک يا نجلۍ انځور وکاږي او د خپلې کورنۍ له غړو سره دې پرې خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه دېرشم لوست

جګړه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د جګړې زيانونه وپېژني د خبرو له لارې د دعوې اوارې په عمل کې وښودلی شي.

- **دعوا او جګړه څه توپير لري؟**
- **جګړه څه زيانونه لرلای شي؟**
- **دعوا که په جګړه وانه وړي څه ګټه لرلی شي؟**
- **خبرې اترې څنګه د جګړې مخه نيولای شي؟**

جنګ د خپګان او مرورتيا سبب کېږي. په جګړو کې انسانو ته ژوبله اوړي او شيان پکې ماتېږي. د خبرو په وخت کې لومړی بايد ستونزه بيان شي، بيا هر پلو ووايي چې څه غواړي. کله چې په ستونزه وپوهيږو بيا د اوارې څو لارې پيدا کړو. کله چې د حل ډيرې لارې پيدا شي، تر ټولو ښه لاره دې غوره شي چې د ټولو لورو له پاره د منلو وړ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې انځورونه وګوري او د انځورونـــو لاندې مطلب دې ولولي خپلې ورته کیسې دې بیان کړي.
- د زده‌کوونکو یوه ډله دې په ټولګي کې د کیناستو پر ځای د یـــوې دعـــوا تمثیل وکړي. نور زده‌کوونکي دې د دغې دعوا د اورې د لارو وړاندیزونه وکړي. بیا دې د ښوونکي په مرسته هغه لاره غوره شي چې د دعوا د دواړو اړخونو له پاره د منلو وړ وي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د دعوا د اوارې لارې د خبرو له لارې ولټوو؟
- که چیرې د خبرو له لارې دعوا د اوارې لارې و نه مومي څه به وشي؟
- په خبرو اترو کې کوم ټکي په پام کې ونیسو؟

کورنۍ دنده:

د خبرو له لارې د دعوا او جګړې د حل کولو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ او مثالونه ترې وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ دېرشم لوست

غوږ نيول

د لوست موخه: چې زده کوونکي د غوږ نيولو ښېګڼې وپېژني او په ځير سره د غوږ نيولو عادت په عمل کې وښيي.

- **کله چې څوک موږ ته غږېږي، کوم کارونه بايد ونه کړو؟**
- **که چېرې يو څوک د غوږ نيولو پرځای ستاسې په خبرو کې را ودانګي تاسو ته څه احساس پيداکېږي؟**
- **په غور سره غوږ نيول څه ګټه لري؟**
- **ځنګه پوهېږو چې په غور سره مو غوږ نيولی دی؟**

د يو چا خبروته غوږ نه نيول بې ادبي ده. که چېرې د چا خبرو ته غوږ ونه نيسو، په خبرو به يې پوه نه شو. څوک چې خبرې راسره کوي بايد هرې خوا ته ونه ګورو، د خبرو په منځ کې ورونه دانګو، او له کوم شي سره ځان په لوبو بوخت نه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د غوږ نیولو تمثیل وکړي. یو تن دې خبرې کوي او بل دې په خبرو کې ورلوېږي یا دې له نورو سره په خبرو اخته شي، یا دې له ځانه سره په لوبو اخته شي.
- یوه ډله دې د ټولګي مخې ته راشي او دا ځل دې اوریدونکي په غور خبرې واوري او تر څو چې د لومړي زده کوونکي خبرې نه وي تمامې شوي، دویم زده کوونکی دې خبرې نه کوي.
- په بل تمثیل کې دې دوه زده کوونکي په وار خبرې وکړي بې له دې چې شر او شور جوړ کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د دې له پاره چې دوه تنه د یو بل په خبرو پوه شي څنګه باید خبرې وکړي؟
- که په وار خبرې ونه کړو څه به وشي؟
- د غوږ نیولو ارزښت د دعوا په اوارولو کې څه شی دی؟

کورنۍ دنده:

له خپلې کورنۍ سره د غوږ نیولو او په وار خبرو کولو په باب خبرې وکړئ او د دوی نظر وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه دېرشم لوست

په تېروتنو اقرار

د لوست موخه: چې زده کوونکي په تېروتنو د اقرار په ګټو پوه شي او بښنه غوښتنه تمثيل کړای شي.

- کله چې په سهوې سره د چا پر پښه، پښه کېږدو باید څه وکړو؟
- کله چې یو شئ له مورډ څخه مات یا خراب شي، خپلې مور او پلار ته څه ووایو؟
- له خپل ټولګیوال څخه د بښنې لاره کومه ده؟

هر انسان سهوه اوتېروتنه کوي. باید په خپلو تېروتنو اقرار وکړو او بښنه وغواړو. رښتیا ویل د خدای (ج) خوښېږي او په هر حال کې باید یوازې رښتیا ووایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د دې لوست انځورونه وګــوري او خبرې دې پرې وکړي.
- څو کسه زده‌کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او په خپلو تېر وتنـــو دې اقرار وکړي او بښنه دې وغواړي.
- څو کسه دې د دروغجن ماشوم تمثیل وکړي چې هیڅ څوک یې په خبـــرو باور نه کوي او ټول په سپکه سترګه ورته ګوري.

د ارزونې پوښتنې:

- آیا په خپلو تېروتنو اقرار رښتیا هم د ښو خلکو کار دئ؟
- داسې څوک پېژنئ چې د خپلې سهوې په خاطر یې بښنه غوښتې وي؟
- آیا رښتیا هم په تېروتنه اقرار نه کول مورږ دروغجن کوي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې په تیر وتنو د اقرار او رښتیا ویلو په باب له خپلو کورنیو سره خبرې وکړي او له دوی څخه دې مثالونه وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دیرشم لوست

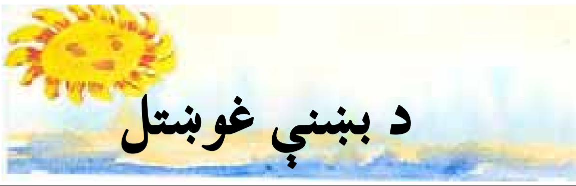

د ښښنې غوښتل

> **د لوست موخه:** چې زده کوونکي د ښښنې غوښتنې په ځواب کې له ښښنې سره بلد شي.

- **که څوک له مورې څخه ښښنه وغواړي مورې څه وکړو؟**
- **ښښنه څنګه کېږي؟**
- **کله چې د یو چا تر غلطۍ ورتېرېږو، څنګه ښښنه وکړو؟**

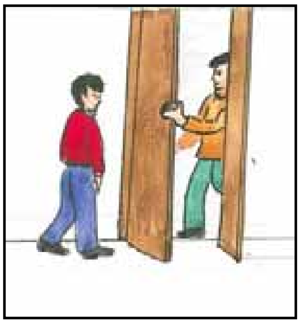

کله چې یو ټولګیوال د خپل ناوړه کار په خاطر ښښنه وغواړي مورې ته پکار ده چې له خپلې غوسې نه تېر شو، خپه او مرور پاتې نه شو. څوک چې ښښنه غواړي باید وعده وکړي چې خپل ناوړه کار بیا نـــه تکراروي. او څوک چې ښښنه کوي باید مرور پاتې نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکي فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د ټولګي د یوې دعوې په بـــاب د ښښني غوښتنې او عفوې کولو تمثیل وکړي.
- نور زده کوونکي دې د ښښنې کیسې راپه یاد کړي او ټولګیوالو ته دې په لوړ آواز واوروي.
- زده کوونکي دې د ښښنې غوښتنې او عفوې کولو په باب یوه یــوه کرښـــه ولیکي.
- څو زده کوونکي دې خپلې جملې په لوړ آواز نورو ته واوروي.

د ارزونې پوښتنې:

- ښښنه ښه کار دی؟ ولې؟
- آیا دا رښتیا ده چې د ښښنې غوښتل او عفوه کول دوستي ټینګوي، ولې؟
- څومره وخت د مرور پاتې کېدو له پاره بس دی؟

کورنۍ دنده:

د عفوې په باب خپلې لیکلې جملې د کورنۍ غړو ته ولولۍ او د دوی نظر پرې وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دیرشم لوست

د خپګان وروسته پخلاینه

د لوست موخه: چې زده کوونکي له خپګان وروسته د پخلاینې لارې وپېژني او په عمل کې وښودلای شي

- **کله چې يو څوک له موږ نه خپه وي څنګه ورسره پخلا شو؟**
- **د پخلا کېدو طريقې کومې دي؟**
- **که د خپګان یا جګړې نه وروسته پخلا نه شو څه کېږي؟**

د جګړې او اوږده خپګان له امله د انسانانو دوستي له منځه ځي. کله چې دوه تنه يو له بله مرور او خپه وي، يو له بل سره مرسته نه شي کولی، او ښايي جګړې ته پلمې جوړې کړي. د دې لپاره چې خپه کسان سره پخلا شي اول بايد يو د بل نه ښښنه وغواړي او د يو بل تېر وتنې عفو کړي. بيا نو د پخلاينې لپاره يا لاسونه سره ورکوي او يا يو بل په غېږ کې نيسي. کله چې پخلاينه وشي بيا نو مرور بېرته سره دوستان شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د پخلاینې تمثیل وکړي.
- څو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او داسې تمثیل دې وکړي:
  - لومړی سره مرور وي او له یو بل سره خبرې نه کوي
  - بیا یو له بله معذرت غواړي او په خپلو اشتباه ګانو اقرار کوي
  - بیا دواړه لاسونه سره ورکوي یا په غیږو کې یو بل نیسي او په خندا او خوشالۍ سره پخلا کیږي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې باید د ډېر وخت لپاره مرور پاتې نشو؟
- آیا دا رښتیا ده چې که په تېروتنو اقرار ونه شي او بښنه ونه غوښتل شي، پخلاینه به ژر په مرورتوب بدله شي؟
- پخلاینه سخته ده که خپګان؟ ولې؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې له جګړې وروسته د پخلا کېدلو په اړه څو جملې ولیکــې او لــه کورنۍ سره دې خبرې پرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلوېښتم لوست

د لوست موخه: زده کوونکي دې د دې څپرکي د هر لوست په زړه پورې او عملي رایاد او په عملي کې پلي کړي.

- په ځان څنګه زړه سوی لرلای شو؟
- څنګه د کورنۍ په نورو غړو لورېینه (پېرزوینه) لرلای شو؟
- ولې د یو چا خبره په غور سره واورو؟
- څنګه یوه دعوا اواره کړو چې په جګړه وانه وړي؟

موږ زده‌کوونکي په ځان او نورو مهربانه یو، په وار خبرې کوو، د خپګان د لیرې کولو له پاره په خپله اشتباه اقرار کوو، ښښنه غواړو او ژر سره پخلا کېږو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې تمثیل کړي چې له شخړې وروسته څه ډول پخلاینه کېږي.

ټول زده کوونکي دې د ښوونکو په لارښـــوونه لـــس وارې اوږدې ســـاګانې وباسي. هوا دې د پوزې له یوه سوري څخه واخیستلای شي او د پوزې له بـــل سورې څخه دې وایستلئ شي.

د ارزونې پوښتنې:

- په کور کې دعوا ولې پیدا کېږي؟
- که په وار خبرې ونه کړو څه به وشي؟
- ښښنه ښه کار دی که عفوه کول؟
- ولې باید د ډېر وخت لهپاره مرور پاتې نشو؟

کورنۍ دنده:

د تېرو لوستونو هغه ټکي چې ستاسې ډېر خوښ شوي وي د کورنۍ له غړو سره خبرې پرې وکړئ.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library